

CAP

J.nr. 23-2080-000001

Ref.: MMJ

Den 12. februar 2024

Referat af mødet i Landdistriktsudvalget den 6. februar 2024

Følgende medlemmer deltog:

Anna de Klauman (formand)
David Qvist Pears, Fødevareministeriets departement
Dea Cordt Kragh, Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Clara Vinde Elben, Landbrug & Fødevarer
Niels Lindberg Madsen, Landbrug & Fødevarer
Bjarne Pugholm Johansen, Dansk Gartneri
Lars Haahr Jensen, repræsentant for regionerne
Gunilla Ørbech, Kommunernes Landsforening
Henrik Wejdling, Dansk Ornitologisk Forening
Kirsten Sydendal, Sammenslutningen af Danske Småøer
Frode Thule Jensen, repræsentant for LAG'er

Desuden deltog:

Annakarin Hedin, EU-Kommissionen
Line Godsk, EU-Kommissionen
Anne-Mette Hjortebjerg Lund, Landbrugsstyrelsen
Peter Byrial Dalsgaard, Landbrugsstyrelsen
Peter Eigaard, Landbrugsstyrelsen
Monique Hes, Landbrugsstyrelsen
Asger Petersen, Landbrugsstyrelsen
Hans Jørgen Langfrits, Landbrugsstyrelsen
Henrik Skoven, Landbrugsstyrelsen
Sophia von Carnap-Nielsen, Landbrugsstyrelsen
Marianne Mochau, Landbrugsstyrelsen

Afbud fra:

Marie-Louise Bretner, Dansk Skovforening
Anker Madsen, Friluftsrådet

1. Velkomst v/ formanden.

Anna de Klauman bød velkommen til mødet i Landdistriktsudvalget og herunder til Annakarin Hedin og Line Godsk fra EU-Kommissionen, der er nye desk officers for det danske landdistriktsprogram. De har afløst Michael Simonsen og Carl Johan Lindén. Anna de Klauman bød også velkommen til Clara Vinde Elben, der er nyt medlem for Landbrug & Fødevarer.

2. Godkendelse af dagsorden.

Udvalget godkendte dagsordenen.

3. Meddelelser.

A. Meddelelser fra Landbrugsstyrelsen.

Anna de Klauman oplyste, at Landbrugsstyrelsen ikke havde nogen meddelelser.

B. Meddelelser fra Kommissionen.

Annakarin Hedin havde ingen meddelelser.

Niels Lindberg Madsen spurgte Kommissionen, om de kunne oplyse, hvorvidt andre medlemsstater er i den samme situation som Danmark i forhold til den manglende hjemtagning af EU-midler til landdistriktsprogrammet? Niels Lindberg Madsen bemærkede desuden, at han havde hørt, at andre medlemsstater, der er ramt af tørke, har fået lov til at anvende uforbrugte midler under landdistriktsprogrammet til visse foranstaltninger. Spurgte, om Kommissionen i givet fald vil være indstillet på, at midlerne kan udnyttes på anden vis?

Annakarin Hedin svarede, at hun ikke havde viden om dette. Men Kommissionen er klar over den situation, Danmark står i.

4. Orientering om status for revisionsbesøg og kontrolstatistik

Hans Jørgen Langfrits orienterede om den igangværende revisionssag vedrørende mangler i styrelsens kontrol i forhold til kunstigt skabte betingelser for at modtage støtte, herunder for tilskud ydet under landdistriktsprogrammet. Styrelsen havde senest et bilateralt møde med Kommissionen om sagen i september 2022 og har besvaret Kommissionens referat fra mødet, inklusiv en anmodning om nye oplysninger, henholdsvis den 25. november 2022 og 31. januar 2023. Kommissionen har i foråret 2023 bedt om opdaterede beregninger og nye supplerende oplysninger, hvilket blev besvaret den 1. september 2023. Svaret var verificeret af KPMG. I december 2023 anmodede Kommissionen om nye opdaterede beregninger, og Landbrugsstyrelsen fremsendte disse til Kommissionen den 3. januar 2024. KPMG har verificeret beregningerne, og deres bekræftelse heraf er sendt til Kommissionen den 31. januar 2024. Landbrugsstyrelsen går ikke ud fra, at der skal fremsendes mere til Kommissionen. Styrelsen forventer en afgørelse i sagen i løbet af 1. halvår 2024, og at underkendelsesbeløbet vil være relativt begrænset.

Hans Jørgen Langfrits orienterede herefter om Kommissionens revision af krydsoverensstemmelse. Som nævnt på forrige møde har Kommissionen været på revisionsbesøg vedrørende krydsoverensstemmelse i marts 2023. Landbrugsstyrelsen har senest afholdt et bilateralt møde med Kommissionen om sagen den 16. januar 2024 og afventer p.t. referatet af dette møde.

Hans Jørgen Langfrits orienterede herefter om kontrolstatistikken for kontrolåret 2022. Landbrugsstyrelsen har leveret kontrolstatistik til Kommissionen henholdsvis den 14. juli, den 15. august og den 13. oktober 2023 vedrørende 2022. Den samlede fejlrate for den tilfældigt udtagne stikprøve til kontrol bør ligge under 2 pct., da den er målestok for risikoprofilen for hele populationen. For projektstøtteordningerne under landdistriktsprogrammet og Leader var fejlraten henholdsvis 0,95 pct. og 1,52 pct. For den arealbaserede landdistriktsstøtte var fejlraten samlet set 3,95 pct. og dermed for høj. Årsagen hertil er ordningerne målrettet regulering med en fejlrate på 7,56 pct., pleje af græs- og naturarealer på 3,99 pct. og biodiversitetsskov på 3,59 pct. Fejlraten for pleje af græs- og naturarealer er faldet ca. 1,50 pct. siden året før. Faldet skyldes, at der fra 2023 er kommet større fleksibilitet i reglerne for denne ordning. Udtagningsprocenten er dog fortsat forhøjet på pleje af græs- og naturarealer og udgør 10 pct. i 2023. Fejlraten for målrettet regulering har været for høj de seneste år, men er faldet med 1 pct. i forhold til sidste år. Fejlraten for biodiversitetsskov skyldes en teknikalitet, idet én af de to kontrolsager i populationen blev estimeret, da den ikke var afsluttet.

Hans Jørgen Langfrits oplyste som svar til Clara Vinde Elben, at den forhøjede udtagningsprocent kun gælder for de ordninger, hvor fejlraten har været for høj.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at omgængelsessagen har haft konsekvenser for de landmænd, der har ventet i to år på at få udbetalt deres støtte. Det har belastet deres kassekredit, og det har været belastende for dem. Spurgte, om det har været drøftet med Kommissionen, om man kunne tilbageholde et mindre beløb end det, der blev diskuteret?

Hans Jørgen Langfrits svarede, at han ikke havde deltaget i møder, hvor det har været drøftet. Det er et vanskeligt område, og styrelsen har fået god støtte fra Kammeradvokaten, så der nu er blevet lagt en god linje. For sager fra 2023 betyder det, at styrelsen så vidt muligt når at behandle dem inden den 30. juni 2024, med mindre særlige forhold gør sig gældende. For de tidligere sager tog det lang tid, da der skulle lægges en linje, og der var mange sager bagud i tid. Konkluderede, at det skal være en juridisk korrekt afgørelse fra styrelsen i disse sager.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at hvis resultatet for landmanden bliver, at der ikke er noget at komme efter, så er konsekvensen langt større end det beløb, der var tale om. Det afspejler, at når det har været et vanskeligt område for Landbrugsstyrelsen, så var det også vanskeligt for landmændene. Bemærkede, at Landbrug & Fødevarer savner en præcis vejledning om, hvad man må og ikke må.

Hans Jørgen Langfrits svarede, at det er svært at opstille regler, der dækker enhver situation. Hvis landmændene har gode, saglige årsager til at splitte en bedrift op, så er der ikke noget problem. Men hvis man gør det for at modtage tilskud og opnå en fordel, så er det et problem. Landbrugsstyrelsen står på mål for det, der er sket, bortset fra den tid, det har taget.

Niels Lindberg Madsen spurgte, hvor mange sager det har drejet sig om, og om der fortsat ligger nogle tilbage? Spurgte, hvor mange der har fået reduceret støtten, og hvor mange der er blevet "frikendt"?

Hans Jørgen Langfrits oplyste, at styrelsen udsender information, når sagerne for 2021 og 2022 er afsluttet, hvilket ikke varer så længe. Hans Jørgen Langfrits oplyste, at når Kommissionen er på revisionsbesøg og finder, at der er svagheder i kontrollen, så omregnes dette til en finansiel korrektion, dvs. et underkendelsesbeløb. Det vil være statskassen, der betaler et underkendelsesbeløb, når der er tale om en "flat rate" finansiel korrektion. Oplyste desuden, at Kommissionen gennem de seneste par år har erindret medlemsstaterne om, at de skal have fokus på kontrol af eventuel omgængelse/kunstigt skabte betingelser for tilskud.

5. Status for fremdrift af landdistriktsprogrammet for 2014-2022

A. Økonomisk fremdrift og afløb.

Henrik Skoven gennemgik den økonomiske fremdrift på baggrund af den udsendte power-point. Oversigten tager udgangspunkt i regnskabstallene fra 1. januar 2024 og inkluderer dermed den seneste refusion fra EU for 4. kvartal 2023. Forecastet er fra 1. september 2023. Hvad angår udviklingen i hjemtagningen af EU-midler, så er 69 pct. af EU-midlerne hjemtaget pr. 1. januar 2024. Det forventes, at op til 88 pct. af midlerne er hjemtaget ultimo 2025, men tallet skal tages med forbehold. Det fremgår på side 5, at der ikke har været fuld hjemtagning af konvolutter i 2023 (dvs. de tildelte midler fra 2020), hvilket ikke var forventet. Udfordringen med den manglende hjemtagning bunder i mange forhold, bl.a. tilførslen af fleksmidler og Next Generation-midler til landdistriktsprogrammet, lav søgning på en række ordninger (f.eks. ekstensivering med slæt, minivådområder og privat skovrejsning) og udfordringer med at få udbetalingsanmodninger ind, hvilket fører til annulleringer.

Henrik Skoven henviste til orienteringen på tidligere udvalgsmøder om, at der har været nedsat en tværministeriel task-force, der skulle se på, hvilke initiativer der kunne tages for at øge hjemtagningen af EU-midler. Der er undersøgt en lang række initiativer, og blandt de initiativer, der er iværksat, er imødekommelse af en stor oversøgning på miljøteknologi 2022 og øget bevilling til 2023/2024-ansøgningsrunden på flere ordninger. Desuden er det lykkedes at få Kommissionens godkendelse af muligheden for engangskompensation under landdistriktsprogrammet, så tilsagnshavere på arealordninger med 20-årig fastholdelse kan få udbetalt deres resterende

fastholdelsestilsagn som engangskompensation, samt indførelsen af en værditabsmodel i forbindelse med vådområdeordningen, hvilket vil bidrage til at øge hjemtagningen.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at det er en beklagelig situation med den manglende hjemtagning, og håbede, at det kan nås at gennemføre yderligere tiltag, så beløbet på 1,6 mia. kr. kan nedbringes. Oplyste, at Landbrug & Fødevarer har fremlagt mange forslag, og de er bekendt med, at Landbrugsstyrelsen har haft møder med Kommissionen om sagen. Håbede, at Kommissionen vil være fleksibel, så et tiltag ikke nødvendigvis skal falde under en bestemt artikel i forordningen for at blive defineret som ”grønt”, hvis det bidrager til grønne formål. Spurgte, hvad der er sidste frist for at igangsætte nye tiltag, der ikke er i pipelinen?

Anna de Klauman svarede, at sidste frist er nu, idet der i givet fald skal afholdes ansøgningsrunde, behandles ansøgninger, gennemføres tilsagn og foretages udbetalinger inden den 31. december 2025. Anna de Klauman var enig i, at det er en ulykkelig situation. Bemærkede, at det er én ting at øge prognosen i forhold til udbetalingerne, men at det er noget andet at fastholde prognosen, dvs. at sikre at udbetalingsanmodningerne kommer ind. Landbrugsstyrelsen ser på alt, hvad der kan gøres for at afhjælpe situationen.

Frode Thule Jensen bemærkede, at de lokale aktionsgrupper er klar til at leve op til kravet om at gennemføre projekter og afslutte udbetalingerne inden udgangen af 2025.

Anne-Mette Hjortebjerg Lund svarede hertil, at LAG-ordningen nu er åbnet under CAP-planen, hvorfor der ikke kan igangsættes nye projekter under landdistriktsprogrammet.

Henrik Wejdling spurgte til anvendelsen af engangskompensation, og om den tidligere ordning ”erhvervelse af jord” kan bruges igen?

Henrik Skoven svarede, at Kommissionen har godkendt anvendelsen af engangskompensation, så de resterende udbetalinger på 20-årige tilsagn kan udbetales som engangskompensation under landdistriktsprogrammet.

Asger Petersen tilføjede, at erhvervelse af jord allerede er en del af vådområde- og lavbundsprojekterne, men at det skal ske som en del af et projekt. Det har været drøftet med Kommissionen, om der kan ydes støtte til jordkøb alene, dvs. uden at vådområdeprojektet er startet op. Men Kommissionen har afvist dette. Hvis der med den tidligere ordning for ”erhvervelse af jord” tænkes på ”sammenhængende arealer”, så var det en ordning under Miljøministeriet, og den var uden EU-midler.

Peter Eigaard oplyste som svar til Clara Vinde Elben, at anvendelsen af engangskompensation under landdistriktsprogrammet bliver mulig fra 2025, og at styrelsen vil informere om dette senere.

B. Orientering om tilsagnsgivning, udbetalinger og resultater under programmet for 2014-2022.

Peter Eigaard orienterede om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for økologisk arealtilskud, pleje af græs- og naturarealer, målrettet kvælstofregulering og 20-årig fastholdelse. Der er 4.000 ha, hvor der vil være mulighed for at indgå aftale om engangskompensation under landdistriktsprogrammet. Det er forventningen, at mange vil benytte sig af muligheden. Det vil medvirke til at øge hjemtagningen, og det vil være en administrativ lettelse for både Landbrugsstyrelsen og landbrugerne.

Asger Petersen orienterede herefter om status for tilsagnsgivning og udbetalinger for natur- og miljøordningerne, inkl. skovordningerne.

Henrik Wejdling spurgte til skov med biodiversitetsformål 2024, hvor skovgræsning er taget ud i forbindelse med en forenkling af ordningen.

Asger Petersen svarede, at der også er andre aktiviteter, der er taget ud af ordningen. Det drejer sig om aktiviteter, hvor der har været ingen eller få ansøgninger, og hvor få tilsagn blev gennemført. Skovgræsning har været mere populær end de andre områder, der er valgt fra, men det har været svært at administrere i forhold til græsningstrykket, så derfor er denne indsats taget ud af ordningen.

Monique Hes orienterede herefter om investeringsordningerne.

Niels Lindberg Madsen takkede for forlængelsen af projektperioden for miljø- og klimateknologi 2023, men havde gerne set en forlængelse til 1. juli 2025 for teltoverdækning af gylletanke. Bemærkede, at planen for udbetaling af støtte og afvikling af gamle sager ikke er ambitiøs nok, og at det burde gå hurtigere. F.eks. er der nogle, der har indsendt udbetalingsanmodninger i 2023, der har fået besked om, at de er kommet bag i køen, fordi der skal leves op til et resultatmål for sagsbehandlingen. Opfordrede Landbrugsstyrelsen til at ændre kommunikationen i de pågældende sager.

Monique Hes var enig i, at der skal fokus på kommunikation og på at få afsluttet de gamle sager.

Anna de Klauman bemærkede, at der er gennemført en særlig indsats i forhold til de gamle sager, men at resourcerne er de samme.

Clara Vinde Elben bemærkede, at henset til situationen med den manglende hjemtagning havde Landbrug & Fødevarer gerne set, at der var lidt mere ”motorvej” i 2024. F.eks. at det var muligt at indsende to ansøgninger under miljøteknologi og pulje dem for at kunne opnå minimumsbeløbet på ordningen og dermed øge udbetalingerne.

C. Ansøgningsrunder for støtteordninger i 2023.

Anne-Mette Hjortebjerg Lund præsenterede oversigten over planlagte ansøgningsrunder for ordninger under landdistriktsprogrammet i 2024. Oversigten afspejler, at vi er i slutningen af programperioden.

6. Orientering om forslag til ændring af landdistriktsprogrammet for 2025

Sophia von Carnap-Nielsen oplyste, at Kommissionen godkendte forslaget til ændring af landdistriktsprogrammet for 2024 den 15. december 2023. De to væsentligste ændringer, der nu er godkendt, er udbetaling af engangskompensation på 20-årige fastholdelsestilsagn og håndtering af værditab i jordfordelingskendelsen. Desuden er der foretaget mindre justeringer af ordningen pleje af græs- og naturarealer, økologisk arealtilskud, finansieringsplanen og resultatrammen. Endvidere er målrettet kvælstofregulering udgået af landdistriktsprogrammet, da den er overflyttet til CAP-planen fra 2024.

Sophia von Carnap-Nielsen oplyste, at det er forventningen, at forslaget til ordinær ændring af landdistriktsprogrammet for 2025 kan fremsendes til Kommissionen i september 2024. Desuden forventer styrelsen at sende et ekstraordinært forslag til programændring til Kommissionen i 1. halvår af 2024. Der er behov for at justere finansieringsplanen som følge af den manglende hjemtagning af de tildelte midler for 2020, som skulle være hjemtaget inden udgangen af 2023.

7. Status for lokale aktionsgrupper.

Dea Cordt Kragh oplyste, at der ikke er meget nyt vedrørende LAG-ordningen, da der ikke afholdes flere ansøgningsrunder under landdistriktsprogrammet. Der arbejdes nu på at afslutte de sidste projekter. Der er ca. 400 uafsluttede sager, der skal være afsluttet inden udgangen af 2025. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har p.t. fokus på at afslutte FLAG-sager, hvor programperioden sluttede ved udgangen af 2023. Der var opbygget en pukkel af udbetalings-sager i 2023, og Plan- og Landdistriktsstyrelsen fik via et aktstykke mulighed for at straks-udbetale 80 pct. af tilskuddet i de pågældende sager. Der er foretaget straks-udbetaling i 216 sager for ca. 38 mio. kr., hvor støttemodtagerne har modtaget 80 pct. af tilskuddet, og de får så resten af beløbet senere.

8. Næste udvalgmøde.

Anna de Klauman oplyste, at det næste møde i udvalget planlægges afholdt i juni 2024. Der vil snarest blive udmeldt en dato.

12. Eventuelt.

Henrik Wejdling oplyste til orientering, at EU-Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, netop har meddelt, at hun vil trække forordningsforslaget om bæredygtig anvendelse af pesticider (SUR) tilbage.